

ганда въ сѣверна Македония. Първи отъ тоя сѣюзъ се облажиха скопскитѣ куцовласи-гъркомани, които почнаха да теглятъ пари отъ сръбскитѣ пропагандни фондове. Протосингелтъ на грѣцкия владика въ Скопие се плащаше и назначаваше отъ сжщата пропаганда, а грѣцкитѣ училища, сжщо субсидирани отъ нея, почнаха да минаватъ за сръбски. Когато по случай сръбското искане да се тури сръбинъ на овдовелия съ смъртта на Мелетий скопски тронъ, турското правителство пристъпи къмъ прѣброяването на Скопската епархия, въ послѣднѣята се оказаха: 120 грѣцки и влашки сѣмейства, 30 сръбски, а всички останали — *българи*. Тия 30 сръбски сѣмейства сж били прѣселени отъ Призрѣнъ и Прищина, а вжтрѣ въ двѣ три години се удвояватъ. Вече въ 1900 г. Кънчовъ пише за Скопие 300 сръби. ¹⁾

Първитѣ *сърбомани* въ Скопско се вербуваха или между куцовласи или българи *гъркомани*, — послѣднитѣ останали такива още отъ отдѣлянето на по събуденитѣ българи отъ цариградската патриаршия въ автокефална черква — екзархия. Най характерни въ тая посока примѣри сж съ Прѣшовската каза и самово Куманово.²⁾ Турската ориентировка по въпроса почва тепърва слѣдъ първото българско възстание въ Македония — юни 1895, — явно инспирирано тогава отъ Софийското правителство. Още прѣзъ 1896 г. Скопския валия Хафъзъ паша уволви Щипския каймакаминъ, защото не е помогналъ на сърбитѣ да отворятъ въ Щипъ сръбско училище, — градъ въ който не е имало нито единъ сръбинъ или грѣкъ-патриаршистъ. Но ако тамъ, благодарение съпротивлението на самото население, тоя валия не сполучилъ да отвори сръбско училище, сторилъ това въ беззащитнитѣ села на казитѣ Куманово, Кочани, Кратово и т. н. Сжщото е сторилъ и Солунския валия съ Велешкия каймакаминъ (1899 г.), когато Велесъ още бѣ въ Солунския вилаетъ. Въ тоя градъ и казата му трѣбваше да се отворятъ сръбски училища, въпрѣки рѣшението на общ.

1) Вижъ Les prétentions serbes et l'éparchie d' Uskub, Paris, 1897, par Athanas, гдѣто документално се доказва, че сърбитѣ въ тая епархия сж отъ ново врѣме и изкуственно посадени тамъ.

2) Въ Прѣшовската каза турското правителство никога не е позволило на българското население да си отвори училища.